02/10/2020

Εικόνες θλίψεις στο Ορφανοτροφείο της Πριγκήπου – Ξεκινούν μετά από 55 χρόνια οι εργασίες αποκατάστασης

/ Επικαιρότητα

Στην Πρίγκηπο, το μεγάλο νησί των Πριγκηπονήσων στην Κωνσταντινούπολη, το τεράστιο πενταώροφο ξύλινο κτίριο ξεπροβάλει επιβλητικό μέσα από το πυκνό δάσος. Είναι εγκαταλελειμμένο, ερειπωμένο και βρίσκεται ένα βήμα πριν από την κατάρρευση. Προ ημερών δημοσιεύτηκαν φωτογραφίες στον τουρκικό τύπο αλλά και σε μέσα κοινωνικής δικτύωση που δείχνουν ένα μέρος της οροφής να έχει καταρρεύσει, ωστόσο οι πληροφορίες που βλέπουν το φως, επιτρέπουν μια συγκρατημένη αισιοδοξία, καθώς οι εργασίες φαίνεται ότι ξαναρχίζουν.

Πενήντα έξι χρόνια πριν, το κτήριο εκκενώθηκε μέσα σε μία ημέρα, μετά από εντολή των τουρκικών αρχών, οι οποίες πρόβαλαν ως δικαιολογία τον κίνδυνο πυρκαγιάς και έκτοτε αφέθηκε στη μοίρα του.

Πλέον, σύμφωνα με τον ιστότοπο HaberVakti, έχουν ξεπεραστεί τα νομικά προβλήματα και έχουν εξασφαλιστεί οι οικονομικοί πόροι ώστε να ξεκινήσουν οι εργασίες αποκατάστασης στο σύμβολο αυτό της Ορθοδοξίας και του Ελληνισμού που παρείχε στέγη σε χιλιάδες παιδιά.

Το περασμένο καλοκαίρι, το Ορφανοτροφείο επισκέφθηκε ο Δήμαρχος Κωνσταντινούπολης Εκρέμ Ιμάμογλου. Στην είσοδο του περιβόλου του Ορφανοτροφείου τον Δήμαρχο της Πόλεως, ο οποίος συνοδευόταν από υψηλόβαθμα στελέχη του Μητροπολιτικού Δήμου, καθώς και από τον Δήμαρχο Πριγκηπονησίων Erdem Gul, υποδέχθηκε ο Άρχων Μ.Χαρτοφύλαξ του Οικουμενικού Θρόνου κ. Παντελεήμων Βίγκας. Στη συνέχεια ο κ. Ιμάμογλου και οι συνεργάτες του ξεναγήθηκαν στους χώρους του ιστορικού ιδρύματος του Πατριαρχείου και ενημερώθηκαν για τη διαχρονική προσφορά του Ορφανοτροφείου, αλλά και για τις σημερινές προσπάθειες διάσωσής και αξιοποίησής του. Υπενθυμίζεται ότι το Οικουμενικό Πατριαρχείο έχει εκφράσει τη βούλησή του όπως, αφού

πραγματοποιηθούν τα σωστικά και ανακαινιστικά έργα, αξιοποιηθεί το κτίριο για τη “στέγαση” περιβαλλοντικών και διαθρησκειακών πρωτοβουλιών της Μητρός Εκκλησίας.

Ο Εκρέμ Ιμάμογλου μίλησε με θαυμασμό για το μεγαλείο που αποπνέει το επιβλητικό ξύλινο κτιριακό συγκρότημα και εξέφρασε την επιθυμία του να συνεργαστεί και ο Μητροπολιτικός Δήμος για την διάσωση του Ορφανοτροφείου.

Κατά τη διάρκεια της επισκέψεως του Δημάρχου ο κ. Βίγκας του προσέφερε αντίγραφο του υπό έκδοση βιβλίου του Αρχιτέκτονα κ.Μεχμέτ Αλπέρ, στο οποίο περιλαμβάνονται σημαντικά ιστορικά στοιχεία του Ορφανοτροφείου, αλλά και οι αρχιτεκτονικές μελέτες που εκπόνησε ο συγγραφέας, κατά τις αρχές της δεκαετίας του ’90, για την αναστήλωση του κτίριου.

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΕΠΙΣΗΣ: Τα «δάκρυα» του Ορφανοτροφείου στην Πρίγκηπο- Καταρρέει το ιστορικό κτίριο

Το Ορφανοτροφείο της Πριγκήπου

Το κτήριο άρχισε να ανεγείρετε το 1898 με σκοπό να μετατραπεί σε ξενοδοχείο με καζίνο, αλλά μετά την απαγόρευση του τότε σουλτάνου Abdul Hamit του Β’ αναζητήθηκε νέα χρήση. Το 1903 με δωρεά της Ελένης Ζαρίφης προς το Πατριαρχείο Κωνσταντινούπολης στεγάστηκε το Εθνικό Ορφανοτροφείο. Λειτούργησε μέχρι και το 1964 και προσέφερε πρωτοβάθμια εκπαίδευση σε 5744 παιδιά. Θεωρείται ένα από τα μεγαλύτερα ξύλινα κατασκευάσματα στην Ευρώπη, είναι πενταόροφο και διαθέτει 206 δωμάτια, αίθουσες χορού, τραπεζαρίες και άλλους χώρους.

Στις αρχές του αιώνα, το 1902, το πενταόροφο ξύλινο κτίριο στο λόφο της Πριγκήπου, μαζί με τη γύρω έκταση, περίπου 23 στρεμμάτων και ένα ακόμη διώροφο κτίριο πέρασε στην ιδιοκτησία του Οικουμενικού Πατριαρχείου. Από την επόμενη χρονιά, που το Πατριαρχείο το μεταβιβάζει στο ίδρυμά του για τα ορφανά μέχρι και το 1964, λειτουργεί ως ορφανοτροφείο. Οι τουρκικές αρχές αναγνώρισαν τη νομική υπόσταση του Ιδρύματος με το νόμο του 1935, ενώ με επόμενη απόφαση αναγνωρίζονται ως περιουσιακά στοιχεία του ιδρύματος τόσο τα κτίσματα όσο και η έκταση
που τα περιβάλλει. Το 1964 το τουρκικό κράτος, επικαλούμενο λόγους ασφαλείας, διατάζει την εκκένωση των κτιρίων από το Πατριαρχείο και η μεγάλη πυρκαγιά στη δεκαετία του ’80 του δίνει τη χαριστική βολή. Η τελευταία πράξη υφαρπαγής του από το τουρκικό δημόσιο γράφτηκε το 1997, οπότε και περιέρχεται στη Γενική Διεύθυνση Βακουφίων. Από τότε και μέχρι το 2004 ξεκινά ο δικαστικός αγώνας

του Οικουμενικού Πατριαρχείου με την τουρκική έννομη τάξη. Το 2005 προσφεύγει στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, που δικαιώνει το Φανάρι σχετικά με το ιδιοκτησιακό δικαίωμα του επί του ορφανοτροφείου της Πριγκήπου, τον Ιούλιο του 2006.

Η δικαίωση των αγώνων του Φαναρίου γράφει μία νέα σελίδα για τα δικαιώματα όχι μόνο της ελληνικής μειονότητας στην Τουρκία αλλά και για άλλες εκκρεμείς υποθέσεις μειονοτικών ιδρυμάτων στη χώρα.

Υπενθυμίζεται ότι το Ορφανοτροφείο της Πριγκήπου είναι το μοναδικό ακίνητο για το οποίο το Φανάρι διαθέτει τίτλους ιδιοκτησίας. Εγκαινιάσθηκε στις 21 Μαΐου του 1903 από τον Οικουμενικό Πατριάρχη Ιωακείμ Γ΄. Λίγους μόλις μήνες προηγουμένως, ο Σουλτάνος Αβδούλ Χαμίτ Β΄ είχε εκδώσει σχετικό φιρμάνι, με το οποίο επιβεβαιωνόταν ότι το Πατριαρχείο ήταν ο νόμιμος ιδιοκτήτης του ακινήτου. Σημειώνεται ότι το Φανάρι είχε παραχωρήσει τη χρήση του κτιρίου στο ομογενειακό «Ιδρυμα του Ορφανοτροφείου Αρρένων». Μέχρι το 1964, οπότε οι τουρκικές Αρχές το έκλεισαν, προβάλλοντας τον κίνδυνο πυρκαγιάς, περισσότερα από 5.700 παιδιά βρήκαν προστασία στο ξύλινο συγκρότημα. Το 1997 η Διεύθυνση

Βακουφίων του υπουργείου Εσωτερικών της γειτονικής χώρας κήρυξε έκπτωτη την Εφορεία του Βακουφίου, που συγκροτούσαν επτά εκλεγμένα μέλη της Ομογένειας, και κατέσχεσε ουσιαστικά το κτίριο του Ορφανοτροφείου. Για να το πετύχει αυτό η Διεύθυνση Βακουφίων ανέλαβε «πραξικοπηματικώς» τη διοίκηση του ιδρύματος και υποστήριξε πως το ακίνητο δεν ανήκει στο Πατριαρχείο, αλλά στο Βακούφι. Τελικά, το Φανάρι, αφού εξάντλησε όλες τις νομικές δυνατότητές του στην τουρκική Δικαιοσύνη, προσέφυγε τελικώς το 2005 στο ΕΔΑΔ. Το 2010 το Ορφανοτροφείο πέρασε στον νόμιμο ιδιοκτήτη του, το Οικουμενικόν Πατριαρχείο.